

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Palmai Jenő*

Cím: *A legmeredekebb ucca*

Forrás: *Magyarország*

Budapest

(Hely)

1936, VIII. 9

(Idő)

(Köt. v. füzet)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725.092.1

Hely

Gül Baba u.

Idő

"1936"

Személy

Helyszám

BUDAPEST FELFEDEZÉSE

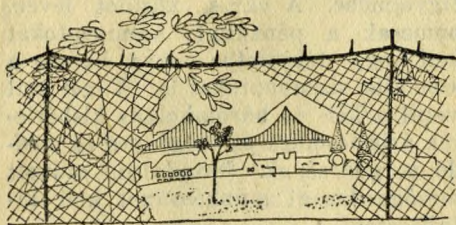
A legmeredekebb ucca

A Gül Baba ucca Budapest legmeredekebb uccája. Meredek fizikailag: réme a kifutófiúknak, a biciklis csomaghordóknak és postásoknak:

és meredek társadalmilag. A Gül Baba ucca a Zsigmond uccában kezdődik és a Rózsadombon végződik. Fent előkelő urak, méltóságosok és kegyelmesek lakják. Oly romantikus itt a meredekség, a villák

ferdesége csupa poétikus szeszély és a kilátás is, pazar. Hogy milyen ez a kilátás, azt többnyire csak az ucca tetejének villalakai tudják, mert a tájat féltékenyen őrzik a falak, kerítések és rácsok. Szinte safe-be rakják a kilátást, ráfordítják háromszor is a Wertheim-kulcsot és felsziszszennnek, ha a család valamelyik meggondolatlan tagja elszólja magát és beszélni kezd a villa erkélyén vagy kertjében őrzött ragyogó látványról. A Gül Baba ucca tetején csak egyetlen helyen törték át a rácsot kóbor kutyák és emberek:

Csodálatos képet lát az, aki a nyíláson betekint. Egész Budapestet látja, Pestet és Budát, a Dunát, a Gellérthegyet és a

parlamentet, mindent, azt a bizonyos *Mindent* napsütéssel, kék éggel, kupolákkal és aransárgán ívelő hiddal. Azt hiszem, nincsen Budapestnek még egy ilyen pontja, ahonnan ennyire totális volna a kilátás. A Gül Baba ucca tetejének lakói az egészét kapják annak, amit ez a város nyújthat szépségben és hazugságban. Mert hiszen tudjuk, hogy minden úgynevezett »kilátás» hazudik, messziről mutatja a valóságot, megszépítő panoráma-nyelven beszél és a részleteket letagadja. *Ünnepi szónoklat innen a tetőről Budapest.*

Viszont minél lejjebb megyünk a Gül Baba uccán, annál mélyebbre kerülünk társadalmilag is. A villákból házak és a vadregényesen eredetieskedő ferdeségükből *humortalan defektus lesz*, egyre rosszkedvűebbek és zárkózottabbak, sóhajtoznak és nyög belőlük a Minderwertigkeitsgefühl.

Az ucca tetejének lakói vidám zergék!

Szökdecselenek, testük ujjong a fokozott mozgástól. — *Hegyen lakni egészséges, hegyet mászni üdítő!* — harsonázza a lábuk, a derekuk, a válluk. Zergék, akiket a vadász golyója el nem ér. Finom külön-

legesség a Gül Baba-uccai hegyilakó nő. Mindig siet, a lejtő céltudatosá teszi minden mozdulatát és hihetetlenül elfoglalttá feszíti az arcát. Ez a zergenő nem tétovázik, számára nincsenek vitás pontjai az életnek, megállnia sehol sem kell, elég, ha permanensen szökdecselel. A magasabbrendű zergesség elérhetlensége su-

gárzik le róla és ezt a vakító sugárzást bámulják a házak tövében gubbasztó mota-nénik.

Mert minél lejjebb kerülünk, annál motábbak az emberek. Már a Gül Baba ucca középső rétegelben sincsenek zergék. A kegyelmesek, majd ügyvédek és orvosok ormai után a zenetanárok régió következnek.

Ime az okarina-professor a mindennapi sárgadinnyével. Lent a városban ádáz harcokat folytat, oktat, krárog és kölcsönkér, este pedig a tenyerén viszi fel lakába a napi küzdelem illatos gyümölcsét. Úgy-e nem zerge? Esernyős mormota, aki állógallért használ az élet ellen. zökdécselni sem tud, csak liheg, szuszog a meredek uccán. Ő érzi talán a legjobban a meredekséget, mert a középben lakik, nem lent és nem fent.

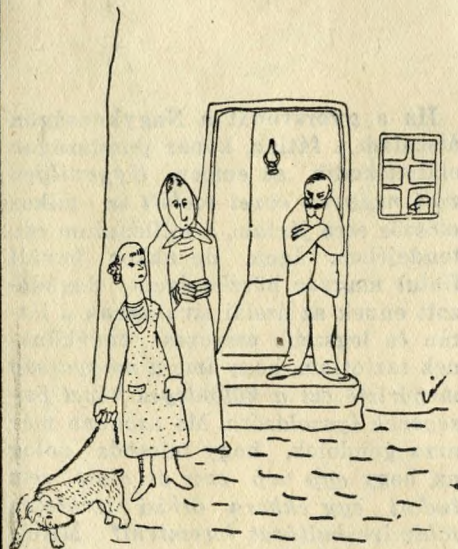
Kiadó szoba is van a középrégiókban. 30 pengő egy hónapra. Sötét odvak, izgalmas hepehupák vezetnek az udvarra, ahol a Mult liegestuhljai enyésznek. Az ablakok kis lyukak, több réteg szigorú függöny takarja mindegyiket.

— Ez kérem kész nyaralóhely, — véli a kövér háztulajdonos. — Itt nem laknak prolik. Én vigyázok a rendre. Ide tisztességes, meghúzódó emberek költöznek. Nálam nem lehet egész nap az udvaron jajgatni. *Ez egy üdülőhely!*

Majdnem a meredek végén vannak a *Gül Baba uca nyomortanyái*. Ezek sem egyszerű nyomortanyák. Festőiek és bonyolultak. Az egyik százötvenéves viskó ajtajában öreg fogatlan bácsika szemlélő.

dik. Körülötte sopánkodnak leszármazottai. Nyolcan laknak két szobában húsz év óta. A lakók időnkint elhaltak, elköltöztek, eltűntek, de mindig akadt utánpótlás, úgy-hogy sosem apadt le a létszám.

Benézek az ablakon. Embert és életet csak az orrom érez, a szemem nem lát semmit.

— Nincs világítás? — kérdezem a mormotabácsitól.

A fejét rázza.

— Mi van a szobában?

Feelhúzza a vállát:

— Nem tudom.

— Maga itt lakik?

Bólint.

— És nem tudja, mi van a szobájában?

— Honnan tudnám, amikor sötét van mindig...

A felesége nevet:

— Mi csak tapogatózunk, kérem. Jobban látok én az ujjammal, mint a szememmel!

Mormoták. A ház építési vállalkozóké.

A lakás havi bére 12 pengő. *Hires, olcsó hely*. Sokan szeretnének itt lakni. Albérlők és ágyrajárók is versengenek érte. Világítás csak két teljesen földfeletti szobában van, de azért mégis húsz ember, rengeteg macska és kutya megél a házban.

Lent a *Gül Baba uca* tövében van *Kardos bácsi kocsmája*. Különlegessége a sajátkészítményű meggypálinka, érdekessége, hogy főképp nők látogatják. Női kocsmá. A *Gül Baba uca* meredek társadalmi és nemi eseményeit itt tárgyalják meg. Söröznek és meggypálinkáznak az asszonyok. A sör hűs, a pálinka édes. Ha az ember issza, nem is látszik olyan meredeknek az ucca.

A falon nyomtatott szövölgű kartonlap:

ÉNEKLÉS, LÁRMÁZÁS, OCSMÁNY BESZÉD HATÓSÁGILAG TILOS!

— Miért az ocsmány beszéd...? — tájékozodom.

— Mert hát sok itt a nő — magyarázzák — azokat kímélni kell... Különben is készen vettük a táblát. Leüet ilyet kapni bárhol. Darabja húsz fillér. *Akik csinálják, tudják mi a tilos.*

Pálmai Jenő.